

**Azərbaycan Respublikası adından
Q Ə T N A M Ə**

İş № 2(103)-XXXX/XXXX

XXXX-cu il

Bakı şəhəri

Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin mülki kollegiyası

Hakimlər –Şərafət Asif qızı Məmmədovanın sədrliyi və məruzəsi ilə,
Vüqar Təvəkgül oğlu Həsənov və Namiq Şamil oğlu Cəfərovdan ibarət tərkibdə,
Mövlayev Azər Aydın oğlunun katibliyi ilə,

Bakı şəhəri Xətai Rayon Məhkəməsinin 2(011)-XXXX/XXXX sayılı, XXXX-ci il tarixli qətnaməsindən cavabdeh XXXXİstehsalat Birliyi tərəfindən verilmiş apellyasiya şikayətinə əsasən mülki işə Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin binasında açıq məhkəmə iclasında baxaraq

m ü ə y ə n e t d i:

İddiaçı XXXXoğlu iddia ərizəsi ilə məhkəməyə müraciət edərək XXXXİB-yi tərəfindən əsassız hesablanmış 1317 manat borcun silinməsi barədə qətnamə qəbul edilməsini xahiş etmişdir.

İddia tələbi onunla əsaslandırılmışdır ki, o, Bakı şəhəri, Suraxanı rayonu, XXXX ünvanında ailə üzvləri ilə birlikdə yaşayır. XXXX-ci il tarixdə XXXXİB-nin işçiləri yaşadığı evə gələrək sayğaca baxış keçirmişlər və sayğacın çıxış plamas borusu deşilmiş aşkar olunduğu müəyyən olunmuşdur. Qeyd etmək istəmişdir ki, sayağacın çıxış plamas borusunun deşilməsində onun hər hansı günahı və təqsiri yoxdur. Sayğac aylarla yağışın, qarın və digər təbiət unsurlərinin təsiri altında olur. Uzun müddətdir ki, həmin sayğac həmin yerdə yerləşir. Sayğacdən çıxan plastmas boruya qaz idarəsinin nümayəndələri nəzarət etməlidirlər. Sayğac dəyişdirilsədə ona əsassız olaraq 1317 manat cərimə yazılmışdır. Qaz idarəsinin işçiləri tərəfindən sayağaca müşahidə keçirilərkən onun hüquqları kobud şəkildə pozulmuşdur. Onun hər hansı bir məlumatı olmadan adının qarşısından imtina etdi sözləri yazılmışdır. Halbuki, onun ümumiyyətlə həmin aktın tərtib olunmasından xəbəri olmamışdır. Sonradan qaz üçün ödəniş edən zaman ona məlum olmuşdur ki, kart blok olunmuşdur. O, bu məsələni araşdırdıqda ona məlum olmuşdur ki, ona qanunsuz olaraq 1317 manat əsassız borc yazılmışdır.

Bakı şəhəri Xətai Rayon Məhkəməsinin 2(011)-XXXX/XXXX sayılı, XXXX-ci il tarixli qətnaməsi ilə iddia ərizəsinin təmin edilməsi, XXXXİstehsalat Birliyinin XXXXoğlundan qaz sərfiyyatına görə tələb etdiyi 1317 manat pulun silinməsi qət edilmişdir.

Həmin qətnamədən narazı qalan cavabdeh XXXXİstehsalat Birliyi tərəfindən apellyasiya şikayəti verilərək, qətnamənin ləğv edilməsi və iddia tələbinin rədd edilməsi barədə yeni qətnamə qəbul edilməsi xahiş edilmişdir.

Apellyasiya şikayəti onunla əsaslandırılmışdır ki, XXXXİB-nin nümayəndələri tərəfindən XXXXoğluna məxsus mənzildən sayğac çıxarılmış və dövlət yoxlamasından keçirilməsi üçün "İnformasiya Texnologiyaları və Rabitə İdarəsi"nə göndərilmişdir. "İnformasiya

Texnologiyaları və Rabitə İdarəsi”nin laboratoriyasında sayğacın qaz sayğacına müdaxilə nəticəsində (çıxış plastmas borusunun dəşilməsi) istismara yarasız olması müəyyən edilmişdir. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin XXXX-ci il tarixli, 80 sayılı “Qazdan istifadə Qaydaları”nın 4.9-cu maddəsinə əsasən zədələnmiş qaz sayğacının təmir olunması, texniki baxışdan keçirilməsi, dəyişdirilməsi (yenisini ilə əvəz edilməsi) və quraşdırılması zədələnmə istehlakçının təqsiri üzündən baş verdikdə istehlakçının vəsaiti hesabına qaz paylayıcısı tərəfindən həyata keçirilir. Göstərilənlərə əsasən XXXXoğlunun ünvanında quraşdırılmış sayğaca müdaxilə olunduğu üçün istifadə edilmiş təbii qazın dəyəri 1317 manat borc hesablanmışdır. Lakin birinci instansiya məhkəməsi bunların heç birinə hüquqi qiymət verməmişdir.

İş üzrə tərəflər məhkəmə iclasının vaxtı və yeri barədə lazımı qaydada xəbərdar edilməsinə baxmayaraq, tərəflər məhkəmə iclasına gəlməmiş, gəlməmələrinin səbəbi barədə məhkəməyə məlumat verilməmişlər. Məhkəmə kollegiyası Mülki Prosesual Məcəllənin 376.2-ci maddəsinə rəhbər tutaraq tərəflərin iştirakı olmadan işə baxılmasını mümkün hesab etmişdir.

Belə ki, iş materiallarında olan XXXX-ci il tarixli qərarın surətindən görünür ki, itirilmiş 6588 kub m qazın dəyərini ödənilməsi qərara alınmışdır.

İş materiallarında olan təbii qazdan istifadə qaydalarının pozulması haqqında XXXX-ci il tarixli 0173109 sayılı aktın surətindən görünür ki, iddiaçının evinə quraşdırılmış sayğacın çıxış plastmas borusu dəşilmişdir.

İş materiallarında olan abonentin saldosundan görünür ki, iddiaçının abunə koduna 1317.6 manat borc hesablanmışdır.

İş materiallarında olan AKTNö MSK-29/1710-000571 surətindən görünür ki, iddiaçının evinə quraşdırılmış smartkart tipli qaz sayğacı XXXX-ci il tarixli yoxlama aktı nəticəsində yarasız hesab edilmişdir.

Beləliklə, məhkəmə iclasında işin həqiqi halları ilə müəyyən edilmişdir ki, iddiaçının yaşadığı ünvanda qaz sayğacı dəyişdirilərək, dövlət yoxlanmasından keçirilməsi üçün göndərilmişdir. Lakin, dövlət yoxlanmasından keçirildikdən sonra, itirilmiş qazın bərpası üçün hesabat aparılmış və hesablanmış 1317 məbləğində borc iddiaçıdan tələb edilmişdir.

Məhkəmə kollegiyası apellyasiya şikayətini mülki işin materialları ilə birlikdə araşdıraraq hesab edir ki, apellyasiya şikayəti təmin edilməməli və hazırki iş üzrə birinci instansiya məhkəməsinin qətnaməsi dəyişdirilmədən saxlanılmalıdır.

“İstehlakçıların hüquqlarının müdafiəsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun:

3-cü maddəsinə əsasən öz hüquqlarının və qanuni mənafeylərinin müdafiəsi üçün səlahiyyətli dövlət orqanlarına və məhkəməyə müraciət etməyə istehlakçıların hüquqları vardır;

18-ci maddəsinin 1-ci bəndinə əsasən dövlət istehlakçıların mənafelərinin müdafiəsinə təminat verir. Maddənin 2-ci bəndinə əsasən istehlakçıların hüquqlarının dövlət müdafiəsini Azərbaycan Respublikasında istehlakçılar üçün nəzərdə tutulan malların (işlərin, xidmətlərin) keyfiyyətinə, təhlükəsizliyinə və istehlakçıların Qanunla qorunan başqa hüquqlarının müdafiəsinə nəzarət edən müvafiq dövlət orqanları və məhkəmə öz səlahiyyətləri hüddudlarında həyata keçirirlər;

26-cı maddəsinə görə istehlakçıların qanunvericiliklə nəzərdə tutulmuş hüquqlarının müdafiəsini məhkəmə həyata keçirir. İstehlakçıların hüquqlarının pozulması barədə qaldırılan iddialara görə dövlət rüsumu verməkdən azad edirlər.

Belə ki, «Qaz təchizatı» haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanununun 13-cü maddəsinin 8-ci bəndinə əsasən qaz paylayıcısı istehlakçıya verdiyi qazın dəyərini yalnız sayğacın göstəricilərinə əsasən tam hesablamalıdır və hər ay istehlakçıya məlumat (hesab) təqdim etməlidir (göndərməlidir). İstehlakçı tərəfindən qazın hesabı tam ödənildikdən sonra, qaz paylayıcısı tərəfindən yol verilmiş səhvə görə düzgün hesablanmış qazın dəyərini qaz paylayıcısı istehlakçı tərəfindən ödənilməsinə tələb edə bilməz.

Bu maddənin 9-cu bəndinə əsasən məişət qaz qurğularının istifadəsi üçün qaz sayğacı qaz paylayıcısının vəsaiti hesabına, sənaye qaz qurğularının istifadəsi üçün isə qaz sayğacı istehlakçının vəsaiti hesabına təchiz edilir, quraşdırılır və dəyişdirilir. İstehlakçının təqsiri olmadan zədələnmiş qaz sayğacının təmir olunması, texniki baxışdan keçirilməsi, dəyişdirilməsi (yenisilə əvəz edilməsi) və quraşdırılması bu hissənin birinci cümləsinə uyğun olaraq, zədələnmə istehlakçının təqsiri üzündən baş verdikdə isə istehlakçının vəsaiti hesabına qaz paylayıcısı tərəfindən həyata keçirilir. Qaz paylayıcısı tərəfindən qaz sayğacının dəyişdirilməsi, təmir olunması və ya texniki baxışdan keçirilməsi istehlakçıdan tələb edildikdə, bu halda qaz paylayıcısı tərəfindən həmin tələbin hüquqi əsası göstərilməlidir. Qaz sayğaclarının növbəti texniki baxışının keçirilməsi onların texniki pasportlarında göstərilmiş müddətdə həyata keçirilir. Qaz sayğaclarının növbəti texniki baxışdan keçirilməsinə görə istehlakçılardan vəsait tələb etmək qadağandır. İstehlakçının arzusu ilə qaz sayğacının texniki baxışdan keçirilməsinə görə istehlakçı vəsait ödəməlidir.

«İstehlakçıların hüquqlarının müdafiəsi haqqında» Qanunun 13-cü maddəsində göstərilir ki, satıcı (icraçı) istehlakçını maraqlandıran malın (işin, xidmətin) qiyməti, istehlak xassələri (ərzaq malları barəsində isə; həm də tərkibi, yararlılıq müddəti, kaloriliyi, sağlamlıq üçün zərərli maddələrin normativ sənədlərin tələbləri ilə müqayisəli miqdarı), əldə edilməsi şərtləri, təminat öhdəlikləri və iddiaların irəli sürülməsi, malın işlədilməsi, saxlanması və təhlükəsiz istifadəsi üsulları və qaydaları barəsində istehlakçıya zəruri və düzgün məlumat verməlidir.

«Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin XXXX tarixli 80 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş “Qazdan istifadə Qaydaları”nın:

4.2-ci bəndinə əsasən məişət qaz qurğularının istifadəsi üçün qaz sayğacı qaz paylayıcısının vəsaiti hesabına, sənaye qaz qurğularının istifadəsi üçün isə qaz sayğacı istehlakçının vəsaiti hesabına təchiz edilir, quraşdırılır və dəyişdirilir

4.5-ci bəndinə əsasən Qaz sayğaclarının növbəti dövlət yoxlamasından keçirilməsinə görə istehlakçılardan vəsait tələb etmək qadağandır. İstehlakçının arzusu ilə qaz sayğacının dövlət yoxlanılmasından keçirilməsinə görə istehlakçı vəsait ödəməlidir;

4.7-ci bəndinə əsasən sayğacların üzərində olan plomblar kənar müdaxilələrdən qorunmaq üçün müvafiq örtüklə örtülməli (fiziki şəxs olan istehlakçıların sayğacları qaz paylayıcısı tərəfindən) və sayğac göstəricisinə sərbəst şəkildə baxılmasına imkan olmalıdır;

4.8-ci bəndinə əsasən fiziki şəxs olan istehlakçıların qaz sayğaclarının işlək vəziyyətdə saxlanılmasına görə cavabdehliyi qaz paylayıcısı, hüquqi şəxslərin qaz sayğaclarının işlək vəziyyətdə saxlanılmasına görə cavabdehliyi isə özləri daşıyırlar;

4.9-cu bəndinə əsasən istehlakçının təqsiri olmadan zədələnmiş qaz sayğacının təmir olunması, texniki baxışdan keçirilməsi, dəyişdirilməsi (yenisilə əvəz edilməsi) və quraşdırılması bu Qaydaların 4.2-ci bəndinə uyğun olaraq, zədələnmə istehlakçının təqsiri üzündən baş verdikdə isə istehlakçının vəsaiti hesabına qaz paylayıcısı tərəfindən həyata keçirilir.

Göründüyü kimi, iddiaçı XXXXoğluna məxsus ünvanda quraşdırılmış sayğaca müdaxilənin məhz iddiaçı tərəfindən edilməsi öz təsdiqini tapmamışdır. Belə olan halda da məhkəmə kollegiyası hesab edir ki, iddiaçı, əsassız olaraq cavabdeh XXXXİstehsalat Birliyi tərəfindən onun yaşadığı evə dair hesablanmış itirilmiş qazın dəyəri 1317 manat məbləğində borcun silinməsi barədə iddia ilə məhkəməyə müraciət etməkdə haqlı olmuşdur.

Məhkəmə kollegiyası da birinci instansiya məhkəməsinin iddianın təmin edilməli olmasından ibarət gəldiyi qənaətlə, habelə onun əsaslandırılması ilə razılaşıaraq hesab edir ki, qətnamə qanuni və işin hallarına uyğundur, habelə onun qəbulu zamanı maddi və prosessual hüquq normalarının pozuntusuna yol verilməmişdir.

Eyni zamanda kollegiya apellyasiya şikayətinin dəlilləri ilə razılaşımayaraq, hesab edir ki, bu dəlillər qəbul edilmiş qətnamənin ləğvi və yaxud dəyişdirilməsi üçün əsas deyildir.

Belə ki, apellyasiya şikayətində də cavabdeh, iddiaçıya məxsus ünvanda olan sayğaca müdaxilənin məhz iddiaçının təqsiri üzündən baş verməsini sübut edə bilməmişdir. Belə olan halda da, həmin müdaxiləyə görə hesablanmış borcun iddiaçıdan tutulması əsassızdır.

Məhkəmə kollegiyası həmçinin qeyd edir ki, Azərbaycan Respublikası Mülki Prosesual Məcəlləsinə dəyişiklər edilməsi haqqında (XXXX-ci il tarixindən qüvvəyə minmiş) XXXX-ci il tarixli Azərbaycan Respublikasının Qanunundan sonra Məcəlləyə yeni məzmununda 404-1-ci maddə əlavə edilmişdir ki, həmin maddəyə görə apellyasiya instansiyası məhkəməsində baxılan mülki işlər üzrə iddianın qiyməti iki min manatdan az olan əmlak xarakterli iddialar üzrə qətnamələrdən kassasiya şikayəti verilə bilməz. Belə olan halda müəyyən edilir ki, prosesual qanunvericiliyə edilmiş dəyişikliyə görə hazırkı qətnamədən kassasiya şikayəti verilməsi nəzərdə tutulmamışdır.

Odur ki, Kollegiya Mülki Prosesual Məcəllənin 384.0.1-ci maddəsində təsbit olunmuş səlahiyyətinə əsaslanaraq hesab edir ki, apellyasiya şikayəti təmin olunmamalı və birinci instansiya məhkəməsinin qətnaməsi dəyişdirilmədən saxlanılmalıdır.

Yuxarıda göstərilənlərə əsasən və Azərbaycan Respublikası MPM-nin 372, 382, 384.0.1 və 404-1-ci maddələrini rəhbər tutaraq, Məhkəmə kollegiyası

qət etdi:

Apellyasiya şikayəti təmin edilməsin.

Bakı şəhəri Xətai Rayon Məhkəməsinin 2(011)XXXX/XXXX sayılı, XXXX-ci il tarixli qətnaməsi dəyişdirilmədən saxlanılsın.

Qətnamə qəbul edildiyi andan qanuni qüvvəyə minir.

Qətnamədən kassasiya şikayəti verilə bilməz.